

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

iac-u. 12. (Bejárat a Nagytemplomtól felől.)
Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre 6.- kor. Egy hónap . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre 9.- kor. Egy hónap . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban:
Horovitz Zsigmond papírzetelében
Piac-utca 12. — Telefon : 330.

Pazarlás és nyomor.

Fedik egymást az osztrák és magyar delegációk határozatai. Nincs semmi ellentét köztük. Az engedelmes magyar többség megszavazta mindazt, amit az osztrák akart. Némi eltérő hang annyiban volt a delegációs komédia alatt, hogy az osztrákok megint meggyanúsították és lebecsmérelték a magyar nemzetet, ócsárló szavakkal vádolván bennünket a nemzetiségek elnyomásával és letorkolván nemzeti vágyainkat, mint olyanokat, amiket osztrák erélyességgel kell megfékezni. Más oldalról pedig a magyar delegátusok nevében gróf Tisza István torkolta le a saját véreit; sértegette a magyar ellenzéki szónokot, hogy politikai erkölcsatlenséget követ el, mikor a tudomására jutott osztrák turpisságokat fölfedezi; dicsőítette a létszámemelést és leszólta a nemzeti vágyakat, amihez Khuen kontrázott arcpirító szolgálkúséggel. Ennyi volt az eltérés. Egyébként a magyar előadó örvendezve jelentette a tegnapi záróülésen, hogy a két delegáció határozatai fedik egymást. Láng Lajos mégegyszer elzengte dicsőítő odáját a királyhoz, ő felsége pedig a magyar szavazó-gépek kitűnő és kifogás-

talán működéseért legfelső elismerését és köszönetét nyilvánította.

A delegátus urak ezzel egyelőre végeztek a bécsi munkával. De januárban újra kezdődnek a delegációs ülések, ismét újabb pár százmilliósi haditerhet kell megszavazni. És Bécs számára van pénz. A közös-moloch számára van millió magyar vér és milliárd magyar pénz, ha kell két hét alatt, ha kell, egy szempillantás alatt.

Csak a szegény magyar nép számára nincs egy fillér se. És míg Khuenék odaát versengtek abban, mint szórják két kézzel a nemzet verejtékes millióit, olvasatlanul a hadügyi követelések feneketlen torkába: azalatt idehaza versengnek az operettbe illő zsugoriságban, hogy melyik tud az égető szociális és kulturális nemzeti szükségletekben szűkmarkubb és fősvényebb lenni. A kultuszminiszter mint tolakodó koldusokat kergeti el a tanítókat a küszöbéről. A pénzügyminiszter jajgat, hogy nincs pénz és petróleumadóval, gyufamonopóliummal meg szivardrágítással fenyegetődzik. A földmívelési miniszter azt ajánlja a drágaságtól szorongatott népnek, hogy ha nem telik husra, hát egyszerűen ne egyenek húst. Az igaz-

ságügyminisztert az agráriusok fenyegetik megbuktatással, ha érdekeiket keresztelni meri. A miniszterelnök, jobb dolog híján, legföljebb patikákat osztogat a miniszterek rokonainak, érdemes szegény emberek teljes és rideg mellözésével.

Az egész kormányzatban nem lehet mást látni, mint rideg érdekhajhászt, vak szolgálatát a bécsi érdekeknek és a hatalmasoknak. Csak egy a cél; mindenáron megtartani a hatalmat, melyet oly körmönfont ravaszsággal sikerült a kezükbe kaparítaniok.

A Khuen-kormány rövid uralma teljes züllésbe sodorta a nemzetet. Elsefteltek, elárultak mindent, úgy hogy a nemzetnek immár nem maradt semmi — csak a nyomor és a kétségbeesés.

Megkezdték a részletes vitát.

A képviselőház ma megkezdte a polgári perrendtartás részletes vitáját. Bár minden valószínűség szerint már ma sor kerül a veszedelmet rejtő 29., 30., 31. és 32. §-ra, a képviselők érdeklődése nem volt valami nagy,

Női kézitáska óriási választékban Gósinál (Piac-u. 32.)

A Viktor hazagyön.

Irta: Nagy Lajos.

Csupa egyszobás lakás volt a nagy szürke házban, ahol laktunk. Az összes lakók irigykedtek tehát a 7-re, aki magányos ember lévén, háziuri kényelemmel terpeszkedhetett a szobakonyhájában. Egy ócska suszter volt ez a „Hé”, vastag bajszu és oly nagy, erős testű, hogy biznyára csak tévedésből nem lett mészáros.

Legjobbán irigykedett a Hétre a Kozmuca-család, mert a család nyolc tagból állott s így a ház legrésebb családjá volt. Szegény, piszkos és lompos népség volt ez a Kozmuca család. Az apa szolga volt egy temetkezési vállalatnál, a fiuk különféle mesterségeket tanultak. Gusztó a legidősebb köztük, kereskedő segéd lett volna, de már két év óta nem volt állásban, mert ijeszítően rút arca miatt sehhol föl nem fogadták. A házbeliek maguk közt halálfej urnak hívték, mert a feje, a torzvigyorgásu szága arccal éppen olyan volt, mint egy ócska koponya. Urnak pedig ur volt, mert evett és nem dolgozott. Rajta kívül ez egész házban senki sem dicsekedhetett ezzel a pompás helyzettel. Ezért haragudtak is rá és szűrés meg-

jegyzésekkel bosszantották, kivéven a „Hetest”, aki pártját fogta és hetenként legalább egyszer letette a szögverő kalapácsot és a legnagyobb határozottsággal kijelentette, hogy: a maga apját, azt a temetőit, azt a dögembert nagyon kellene csapkodni, amiért magát ilyen pofával kereskedősegédnek adta.

Volt egy kilencedik Kozmuca is, Viktor, a legidősebb fiú, de azt szinte nem is illik a történettel egyszerre említeni, mert az igazán ur volt. Kereskedelmi végzet, tűzérőnkéntes is volt — akkor még tellett — és most bankhivatalnok Bécsben, 1800 forint fizetése van.

Hanem ezek az otthoniak nagyon szegények voltak, nagyon piszkosak és nagyon lomposak. Az asszony a gyerekeket csak pacsmagoknak nevezte. Néha kacagni lehetett azon, hogy milyen szegények. Egy vásárnap, mikor mindnyájan együtt voltak a konyhában és egyéb ebéd híján kényeret és turót ebédelték, koldus nyitott be hozzájuk. Ősz, reszkető kezű, még reszketőbb hangu, szíval egy valódi, hamisítatlan koldus. Az asszony cöndösen odaszólt: nincs. A koldus azonban erősködött: nagyon szegény vagyok, könyörgöm alásan, nagyon szegény vagyok . . . Régóta nem mulattak olyan jól,

mint ezen a nyomoruságos kolduson, aki szegénységével akart a Kozmuca-családnak imponálni. Pista a nevetéstől fuldokolva mondta: ő gyön nekünk azzal, hogy szegény! . . .

Valamelyik délben, amint sorra jöttek haza, újságolta mindegyiknek Kozmucáné, hogy a Viktor hazagyön, ott a levél az asztalon, olvassátok. Két napra jön látogatóba. Pénz is volt a levélben, egy ötvenkoronás. Aztán bosszusan tette hozzá:

— Éppen most muszály nyavalyogni ennek a naplopónak . . .

A naplopó Gusztó volt, a Halálfej ur. Feküdt. Régóta köhécselt már, most meghült és ágybadólt. Tehát nyavalygot.

— A szomszédba is átbillegett Kozmucáné:

— Tésaszony, a Viktor meggyön, a fiam, aki bankhivatalnok Bécsben, tetszik tudni, hazagyön, itt lesz két napig . . .

Az ötven korona pár jó napot hozott a Kozmuca-családra. Mindennap betűzelt az sparherbe, nyitva tartották a szobaajtót is, hogy az egész lakás meleg legyen. Aztán rendesen ettek. Finom ebédeket készítet Kozmucáné, húst sütött, tészta is csinált és

Wacha Róbert modern tisztító és műfestő intézete **m e g a y i t .**

a karzatok pedig egészen üresek maradtak. Csak az agrár konzervatívok vonultak fel nagyobb számban s úgy az ülés előtt, mint annak folyama alatt ismétellen voltak különböző tanácskozások, amelyek mind a készülő kompromisszumra vonatkoztak.

Külföldön gróf Károlyi Mihály, az Országos elnöke, járt fáradhatatlanul konventikulumról konventikulumra, miniszterhez és előadóhoz, hogy az agrár-konzervatívok osztályérdekeit megvédelmezze.

Berzeviczy Albert elnök negyeddízenegy órákor megnyitja az ülést.

Ezután hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a nagyváradi kereskedelmi és iparkamara elnökének kérvényét a polgári perrendtartás 31. §-a tárgyában. Bejelenti, hogy az állami számvéviszék megüresedett elnöki állására a képviselőház jövő keddi, e hó 29-iki ülésén fog megtörténni a jelölés.

Hegedüs Loránt előadó beterjeszti a pénzügyi bizottság jelentését az indemnitási javaslatról.

Napirend szerint következnek

A polgári perrendtartás.

részletes tárgyalása.

Várady Zsigmond a címnél szólat föl és Pop-Csicsó beszédével polemizál. Nem a Ház sérti Deák és Eötvös szellemét, de Pop Csicsó. Deák álláspontját egyáltalában nem értette meg a román nemzetiségi képviselő.

Elnök: A címnél a Ház gyakorlata szerint lehet reflektálni az általános vitában elhangzott egyes beszédekre, de nem szabad újabb általános vitát kezdeni.

Várady Zsigmond: kéri, hogy beszédét befejezhesse. (Halljuk!) Határozottan ellenzi az ügyvédség szabad gyakorlatának korlátozását, a numerus clausust. Majd az értékhatározatok megállapítására tér át és azt magyarázza, hogy az értékhatár fölemelése következtében az alsó bíróságok munkája annyira szaporodik, hogy a csőd fenyegeti őket. Ajánlja az árvaügyeknek a közigazgatás hatásköréből a járásbírókhoz áttulását.

Elnök: Ismét figyelmezteti, hogy ne kezdjen új általános vitát.

Várady Zsigmond: A szabályokat il-

letőleg félre voltam vezetve s ezért befejezem beszédemet.

Polónyi Géza konstatálja, hogy az igazságügyminiszter és az előadó Horvátországot illetőleg ellentétben vannak, mert míg az igazságügyminiszter elismeri, hogy van beleszólásunk a törvénykezésbe, addig az előadó csak a törvények kihirdetésének jogát adja meg nekünk. A bírói esküről azt mondja, — hogy az törvényesen rendezve nincs.

Utal arra, hogy a szabadkőműves bírák olyan fogadalmat tesznek, amely a hivatalos esküvel ellentétben áll. A szabadkőművesség ma titkos társulat, amely nagyobb részben kozmopolitikus, amelynek bíró nem lehet tagja.

Pósz Sándor előadó Váradynak megjegyzi, hogy az értékhatár felemelése nem befolyásolja a Kuria hatáskörét. Az egyes bírói rendszer felé kell hajlani, hogy ne keljen túl sok bíró kinevezni. Az árvaokról való gondoskodás közigazgatási kérdés. A bírói felelősséget illetőleg Polónyinak megjegyzi, hogy a bírói szervezetről szóló törvény megállapítja, hogy a bíró mely társulatoknak lehet tagja. (Helyeslés.)

A címet a Ház elfogadja.

Haller István az első szakaszhoz és az értékhatár felemelése ellen szól. Ebben az értelemben javaslatot nyújt be.

Simonyi Semadám Sándor is az értékhatár fölemelése ellen foglal állást. Hosszu határozatlan obstrukciós beszédet mond és végül hozzájárul Haller indítványához.

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Az egymilliós kölcsön.

Megakarják felebbezni a közgyűlés határozatát.

Megemlékeztünk arról, hogy Debrecen városának tekintettel nagyobb fizetési kötelezettségeire, egy milliós kölcsönre van szüksége. Ezt az egymilliót a város függőkölcsön alakjában akarja fölvenni. Az ajánlattételre fölhívott takarékpénztárak be is adták ajánlataikat, amelyek közül a legolcsóbb volt a Debreceni Hitelbank ajánlata, amely szerint a kölcsönt 5 százalékos két évre biztosított állandó kamat mellett hajlandó volt folyó-

sítani. Utána következett a Alföldi Takarékpénztár szintén elég kedvező ajánlata az volt, hogy a kölcsönt az Osztrák-Magyar Bank mindenkor kamatábanál másfélszázalékkal magasabb kamat negyedéves elszámolásokkal szállítja.

A tanács természetesen a Hitelbank ajánlatát terjesztette elsősorban elfogadásra a közgyűlés elé, amely azonban egy szavazattöbbséggel mégis az Alföldi Takarékpénztár ajánlatát fogadta el.

Mint most értesülünk a közgyűlés eme határozatát többen megfelebbezik.

A felebbezők azt állítják, hogy a Hitelbank ajánlata világosan kedvezőbb, másrészt előreláthatóan nem áll be a pénzpiacon olyan kedvező fordulat, amelynek a nyomin az Osztrák-Magyar Bank a kamatát egyszerűen másfél perccel szállítja le, — sőt mindig fönnáll az a veszély, hogy egy beálló európai kedvezőtlen politikai fordulat miatt a kamat még emelkedni is fog. Mics pedig, ha a kamat nem csökken legalább másfél perccel, akkor az Alföldi ajánlatának elfogadása egyenesen hiba volt. Annál is inkább, mert a közgyűlés bizonytalan reménybeliségekért mellőzte a készenkinált jobbat.

A turini világkiállítás és a magyar ipar.

Kamarák értekezlete.

A jövő évben Turinban tartandó villágkiállításon a magyar állam is részt vesz. Es pedig gyakorlati sikereket kívánva elérni, főleg oly árukkal, amelyekből Olaszországba kivittelt lehet teremteni vagy meglevő már is jelentős kivitelünket fejleszteni lehetne.

A kiállítás ügyét a magyar királyi Kereskedelmi Múzeum széleskörű aggitálással igyekszik most előmozdítani, mely munkájában a debreceni iparkamara minden tekintetben támogatja.

Most hívják fel azon iparosoknak figyelmét, akikre a kiállításon részvétel gyakor-

gondosan figyelmeztette a családot, amikor a mákos tésztát ettek:

— Aztán úgy egyétek ám, hogy vajjal van csinálva!

A fontos napon, vasárnap, amelyen Viktorak érkeznie kellett, mind otthon voltak. Ültek a jó langyosságban, ásitottak és megelégedettségek, várakozások, apró remények és kívánságok egyik arcáról a másikra szálldogáltak.

Meg Kozmuca a temetői is vidám volt, pedig máskor borús és mogorva szokott lenni amikor ő maga hangulatát a temetkezési vállalat lovainak hangulatához hasonlította.

Nehéz léptek hangzottak az udvaron, az ablak előtt és jött Viktor. Amint megnyitott az ajtó, Viktor egy pillanatra megállt és elfintorította az orrát:

— Micsoda pocsek szag van itt?

Ez volt az első szava, mert Viktor nagyon nyugodt és jókedvű ember volt. Azonkívül kővér és piros.

— Miért nem szellőztetnek? Miért nem nyitják ki az ablakot?

Az ám! Hát miért nem szellőztetnek. A fiuk elcsodálkoztak. Mert nem tudták, hogy tulajdonképpen miért is nem szellőztetnek.

De az öregek tudták és nem szóltak, hanem hitetlen azt gondolták, ha a szegény ember fia bankhivatalnok lesz 1800 forintért, hát elfelejti, hogy a nyitott ablakon bejön a hideg a szobába. Főleg, ha ilyen egészséges mint ez a Viktor.

Megtörténtek az ölelések, az apai, anyai, testvéri csók. Gusztó a rekedtségtől csak suttogni tudta, hogy szervusz Viktor, jószágon megjegyezte:

— Ugy látom, ma nem vagy diszponálva.

Megkínálták Viktort a részére félretett ebéddel, de nem evett, mert már ebédelt az étteremben. — Ő úgy mondta, — hogy a „restaurációban.“ Ezen a szón Gusztó szépen elgondolkozott. Ő feküdt, tehát a legjobban ráért . . .

Milyen kár, hogy ebédelt — gondolta az anyja, — mert a kedvenc ételével várta szegényt.

Viktor egy óra hosszáig ült otthon, beszélgettek, mondta, hogy holnapután reggel elutazik, holnap még eljön egy órára, egy barátjánál van szállva, ma elmegy az orfeumba, holnap is elmegy valamelyik színházba — és azzal távozott.

— Sok dolga van — mondta még. Ez volt az egész.

Az anyja kikísérte, a konyhaajtóban még beszélgetett vele pár percig. S mikor visszament a szennyes szobába, a többi közé, furcsa, idegen szemmel nézett rájuk.

Ugy nézte őket, mintha nem is az ő gyerekei lettek volna, hanem valamiféle idegen. Azt lehetne mondani, hogy optikai csodásban leledzett . . .

Az ő fia csak az a másik, az ur. Mintha ő is csak bekukkantana most ebbe a szennyes, rozoga lakásba, csak egy kissé meglátogatná ezt az éhenkórász népséget és ő most egy uriaszony, valami hivatalnokné.

Milyen szép fényes cilindere is van ennek a Viktornak! Ugy gondolta, hogy ő most boldog, hogy ő most büszke a Viktorra és valami mámoros érzés áramlott lassan benne, egy kissé szédült is, talán a nagy boldogságtól.

De mégis olyan furcsa volt az egész, hogy nem is tudta jól átgondolni.

Nagyon furcsa volt, mert a szive fájón dobogott, az ő szegény rongyos szive, a maszatofos reklíje alatt és ő nem tudta, hogy miért . . .

Magyar Bodega

Kossuth-utca 6. szám.

Prágai sonka, gyönyörű felvágottak gépen szelve, színházi cukorkák kaphatók.

Érmelléki borok!

Finom liquerök!

lali eredményekkel kínálkozó. [Részletes tájékoztatást a kamara és a Kereskedelmi Múzeum (Budapest, Akadémia-utca) adnak.

Az ország összes kereskedelmi és iparkamaráinak titkárai Budapesten országos értekezletet tartottak, melyen a kamarai választási reform ügyében a kamarák egységes állásfoglalása tekintetében állapodtak meg.

Kimondották, hogy a kamarák megalakítják a vám és kereskedelmi központot és megállapodtak ennek megszervezési részleteiben. A debreceni kamarát Szávay Gyula és dr. Rácz Lajos képviselték az értekezleten.

Eltűnt színigazgató.

Bajokban a pozsonyi társulat.

Balla Kálmánról, a pozsonyi színház igazgatójáról van ezúttal szó, aki már mintegy 8-10 nappal ezelőtt szó nélkül, bucsu nélkül elhagyta színházát, feleségét és Pozsony városát és eltűnése óta egyetlen betű hirt nem adott magáról.

Balla Kálmán körülbelül öt esztendővel ezelőtt jutott a pozsonyi színházhoz. Azelőtt Győrben, majd Miskolcon volt színigazgató s ezeken a kisebb helyeken jól megállta a helyét, ugyanígy, hogy az Andorffy-féle szomorú kísérlet után ő benne talált legtöbb garanciát Pozsony városa arra, hogy színházát vezesse.

De Ballától, amint Pozsonyba tette a lábát, elpártolt a szerencse. Nem volt az az erőskezű, vasmarku ember, aki féken tud tartani, mozgatni tud egy hatalmas szervezetet s a pozsonyi közönség egészen elpártolt tőle. Nemcsak hogy másnak, Polgár Károlynak adták ki a jövő évtől kezdve a színházat, de az előadásokat sem látogatták, úgy hogy Balla Kálmán anyagi bajokkal küzdött.

Mindezekhez még az a baj is járult, hogy családi életében is egyenetlenségek állottak be. Felesége, Csik Irén, aki valamikor igazán jeles primadonna volt s akiért Balla Kálmán tudvalevőleg ezelőtt vagy tizenöt évvel Aradon, az előadás alatt föbe lőtte magát a színpadon, válni akart tőle. Válni akart, még pedig azért, mert Balla Kálmánt gyöngéd érzelmek fűzték társulatának egyik segédszínésznőjéhez, akibe halálosan belészeregett. Ámde Balla nem akart válni, de viszont ezt az újabb szerelmi viszonyt sem akarta felbontani s ezért a házasságok között minden napos volt a perpatvar.

E családi kellemetlenségekhez csatlakozott az is, hogy a pozsonyiak az utóbbi időkben már egyáltalában nem jártak színházba, úgy hogy esténként alig volt 60-80 korona bevétel, amiből természetesen nem lehet egy nagy társulatot fenntartani.

Ballát — úgy látszik — ezek a bajok keserítették el végképpen. Kilenc nappal ezelőtt volt otthon utoljára. Azóta nem látta senkiscm. Érdekes, hogy reggel, mikor utoljára eltávozott házulról, jegygyűrűjét az éjjeli

szekrényen hagyta. Vele együtt tűnt el a segédszínésznő is, akihez gyöngéd érzelmek fűzték.

Egész Pozsony nem beszél most egyébről, mint Balla eltűnéséről. Találgatják, mi történt vele, öngyilkossá lett-e vagy pedig csak adósságai elől menekült el valami ismeretlen vidékre.

A színház társulat most a legnagyobb zavarban van és ha a közönség nem karolja fel jobban az előadásokat, könnyen megtörténhetik, hogy most, a szezon kellős közepén tönkre megy a pozsonyi magyar színház, amelynek ügyeit most az igazgató eltűnése óta dr. Patek Béla titkár vezeti.

Végeladás

van

GLÜCK EDE

cipőüzletében

a Kistemplommal szemben
a Barakban.

Utban a kiállítás.

Barnumszerű gyorsaság.

A kultura jegyében.

A nagyszabású képzőművészeti kiállítást ma kedden este zárják be S.-a.-ujhelyen. Ott is természetesen nagy sikereket ért. A bezárási ünnepély este 7-kor folyik le s nyomban hozzáfognak a bontáshoz, melyet a Budapestről odautazott szerelő-személyzet végez. Ez a bontás valósággal hajmeresztő gyorsasággal folyik, villany és fáklyafénnyel. Ugyanis a kiállítási helyiség elé állított butorkocsiba a villanyvilágítást vezetik be s így folyik a csomagolás az egész éjjel folyamán, míg a kiállítási helyiség udvarát fáklyafénnyel világítják. Ilyen módon az egész munkát reggelre kész s a 200.000 korona értéket tartalmazó vagyonok Sátoraljajhelyről már szerdán reggel elindítatnak Debrecen felé.

Kétségtelen, hogy ez a rendszer Barnumra emlékeztet, nyitja pedig semmi egyéb, mint a kitűnően begyakorolt személyzet, amely kötelességeit annyira pontosan ismeri, hogy a kiállítás igazgatója, Balogh Bertalan már kedden este elutazott Sátoraljajhelyről, hogy Debrecenben a szükséges előintézkedéseket idejében megtehesse.

Igy már szerdán este az összes helybeli tanintézetekkel értekezletet tart, melyen iskoláink tanuló ifjúságának a kiállítás látogatási sorrendjét fogják megállapítani. A kultuszminiszterium ugyanis elrendelte, hogy az ösz-

szes tanintézetek ifjúságukat a kiállítás megismerésére hívják föl. Ez a kiállítás tehát az országban az első, melyet a kormány mint művészeti revelő eszközt hivatalosan használ föl. Ez mindenestre amellet szólni, hogy a kiállítás anyaga a kultura jegyében van összeválogatva s így azt közönségünk nagy érdeklődéssel várhatja.

Az államtitkár úr.

A kultuszminiszterium politikai államtitkárságára eddig a következőket vették kombinációba:

1. Antal Géza
2. Feld Zsigmond
3. Alszegehy Kálmán
4. Ruszt József
5. Pozsijovics Kálmán
6. Doktor Tokeramó
7. Moltke
8. Bismarck
9. XIV. Lajos
10. Macchiavelli
11. Attila
12. Árpád
13. Turul
14. Kacagány
15. A tizenhetedik huszárezred tisztikara
16. Boldogult Szász Károly
17. Az első cilindres ősvásztó, aki szembe jön a miniszterelnökkel
18. Lehár Ferenc
19. Ráthonyi Ákos
20. A nicaraguai alkonzul
21. A honolulu református püspök
22. Roosevelt
23. Taft
24. Loden
25. Gessner
26. Altvater
27. Harisbazar.

Az elrabolt gyermek.

Takács Mariska a cigányok kezei között.

Tegnap számunkban megírtuk, hogy e hó 18-án egy Takács Mariska nevű 9 éves kis leányt a színház előtt két gyanús kinézésű asszony elcsalt és azóta a kis leánynak nyoma veszett. A rendőrség nyomozása végre eredményre vezetett. Tegnap ugyanis Mezőpeterdi biharmegyei községből az előjáróság azt jelentette, hogy az elveszett kis leány ott van a csendőrség őrzete alatt.

Nyomban utnak is indították a kis Takács Mariskát Debrecen felé. Egy kisbíró hozta haza a kis leányt és átadta az aggódó anyának.

A mezőpeterdi csendőrség kinyomozta, hogyan került oda a kis Takács Mariska.

Női Chewreaux és Box gombos és füzős Czipők
4 forintért kaphatók a

Központi Cipő és Kalap Nagyáruház-ban
„Központi” címre tessék figyelni! **Piac-u. 41.**

Két romániai cigányasszony e hó 18-án reggel elcsalta a kis iskolás leányt a debreceni határba. Ott a ruháit összeszagatták és bepiszkolták, hogy mindenki koldusleánynak nézze a kis Mariskát. Utközben ütötték-verték és kényszerítették, hogy bemenjen a házakba koldulni.

Két napig gyalog cipelték, amig elértek Mezöpeterd községbe. Ott a két cigányasszony a kis leányt kint hagyta a temetőbe, amig ők bementek a községbe, megtudakolandó, hogy mikor megy a vonat Románia felé. Romániába akarták vinni az ártatlan kis leányt.

Közben azonban a temetőben két derecskei asszony ráakadt a d'érögő és éhségtől agyonydört leánykára, aki keservesen sirva epanaszolta, hogy mi történt vele.

A derecskei asszonyok feljelentésére aztán a mezöpeterdői csendőrség kinyomozta a gyermekrabló oláh cigányasszonyokat és letartóztatta.

A kis Takács Mariska most betegen fekszik édes anyjának lakásán.

A tiszántuli református egyházkerület közgyűlése.

Első nap.

A tiszántuli református egyházkerületnek nagy napja volt ma. Ma kezdődött meg ugyanis a kerületi közgyűlés, amelyen több fontos ügyet tárgyaltak:

Dr. Eröss Lajos püspök és gróf Degenfeld József főgondnok, a gyűlés elnökein kívül ott volt a kerület főemberei között: György Endre, Domahidy Elemér, dr. Baksa Lajos, Dicsöfi József, dr. Balthazár Dezső és még sokan.

A gyűlést dr. Eröss Lajos püspök imája után gróf Degenfeld József főgondnok nyitotta meg, lelkesedéssel kísért beszéddel, a melynek elején megemlékezett a király 80. születésnapjáról, az egyetemes egyház és az egyházkerület nagy halottjairól és önzellen adakozóiról. Nyilatkozott a Borromeus-féle encyklikáról, amelyet hallgatással kell vissza utasítani. Szólt a debreceni egyetemről és ezzel a protestáns tanárképzés kiváló szükségéről. Beszámolt az egyetem ügyének eddigi állásáról s kifejezte, hogy tovább kell haladni a megkezdett úton, hogy saját erőikkel és az érdekelt felekkel buzgólkodniok kell elsősorban azon, hogy a bölcsészeti fakultást létesítsék s kiartással várakozzanak a teljes egyetem felállítására. Hálát ad azért, hogy az egyetem ügye a jelen állásig jutott.

Beszéde végén rámutat a főiskolának a nagy építkezésekkel kapcsolatos nehéz helyzetére, de reméli, hogy a kerület itt is megtalálja a kivezető utakat.

Dr. Eröss Lajos püspöknek figyelmes érdeklődés mellett hallgatott nagyszabású jelentését Futó Zoltán jegyző olvasta fel. A püspöki jelentés a király születésnapjáról való megemlékezéssel kezdődött. A főpásztor érintette azt a veszedelmet, mely a portugál szerzetes rendek beözönlésében rejlik.

Nyilatkozott a Borromeus encyklikáról, melynek kihirdetését, mint magyar ember sajnálja, de mint református nem tartja szükségesnek törödni vele. A történelemben a reformáció ténye sokkal különb fényben áll a közvélemény előtt, semhogy valamely akcióra volna szükség. Szólt arról a sérelmes miniszteri rendeletről, mely az igazolványos tanítókat most nyugdíjba küldi. — A püspök ez ügyben eljár, de még nem kapott közvetlen választ.

Rámutatott az állami és megyei közegeknek a református népiskolákkal szemben napirenden levő tulkapásaira. — Az egyházkerületnek jelenleg 1329 népiskolája van. Ezek évi fenntartási költsége 3,219.726 korona

s ehez az összeghez a kerület 2,334.778 koronával járult hozzá. Így, az államnak a fenntartásban aránytalanul csekély részvétele sem lehet ok a tulkapásokra.

A püspöki jelentés foglalkozott még a debreceni egyetem ügyével, a modern internátusok felállításának szükségességével.

Beszámol a végzett egyházlátogató utjáról, amelyen nagy ügyszeretettel és lelkesítő, jóakaratu érdeklődéssel vett részt az egyházkerület köztisztviselőiben álló népszerű főgondnoka gróf Degenfeld József is.

A gyűlés a főgondnokot lelkesen megéljenezte.

A jelentést, mely végül még néhány fontosabb mozzanatot örökít meg, a gyűlés hálás köszönettel és elismeréssel vette tudomásul s elhatározta, hogy azt kiváló tartalmánál fogva külön is kinyomatja és az egyházközségek között szétosztja.

A királyi nyolcvanadik születés napja alkalmából táviratilag üdvözlük.

Dr. Magoss György új tanácsbíró eskütétele után dr. Baksa Lajos világi főjegyző tett előterjesztéseket és dr. Kun Béla a pénzügyi bizottság részéről s a debreceni főgimnázium építési ügyéről jelentett.

A főgimnázium 300,000 korona állami segélye az állam 1911. évi költségvetésébe felvétellett. A debreceni egyház az építkezéshez 150,000 koronával szintén hozzájárult.

A jelenés további részleteivel együtt tudomásul vették.

Dicsöfi József egyházi főjegyző a lelkesképesítő, valamint a tanító vizsgák eredményéről és díjlevelek tárgyában tett jelentéseket.

Az ülés után bankett volt, amelyen először Kovács József polgármester mondott felköszöntőt a vendégeknek.

Utána Eröss Lajos dr. püspök Debrecen város áldozatkészégéről beszélt, amelyel az egyetemet fölállítani igyekszik.

Felköszöntőt mondtak még Ujfalussy Béla, Magoss György dr-ra, az új tanácsbíróra, Degenfeld József főgondnok, Berei esperes, majd újból Degenfeld József gróf, aki Hajduvármegye áldozatkészégét is felhívta az új egyetem megvalósítása érdekében. Kovács Gyula alispán válaszolt az szavakra és kijelentette, hogy szívesen vállal ő is minden lehető ternet.

A banket a délutáni órákban ért véget.

A kiváló bőr- és lúttomos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknak, kővénynek, csukorbetegségnek, vörhenynek és hurutos hántalmaknál kitűnő hatása.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SOHULTES ÁGOST Selye-Liptói Salvator-forrás-állás, Budapest, Budóváros 8.

UJDONSÁGOK

— **Fejes István at iszinneni ref. egyházkerület püspöke.** A tiszáninneni ref. egyházkerület szavazatbontó ad hoc bizottsága ma reggel 8 órakor ült össze Sárospatakon, hogy a püspökválasztásra beérkezett szavazatokat felbontsa. Az ülés kevéssel 12 óra előtt ért véget. A szavazatok többségét Fejes István a 73 éves, agg sátoraljaujhelyi lelkész nyerte el, aki tehát az egyházkerület püspöke lett. A beadott szavazatok közül Fejes István 227, Tüdös István dr. 138 szavazatot kapott. A bizottság üléséről és a szavazatok megosztásának arányairól legközelebbi számunkban részletes tudósítást közlünk.

— **A debreceni egyetem.** Debrecen város tanácsát ma értesítette a belügyminiszter, hogy az egyetem létesítésére vonatkozó határozatot tárgyalás alá vette.

— **A főváros meghívása.** Budapest főváros tanácsa ma érkezett táviratával meghívta Debrecen város tanácsát a fővárosban nov. 28-án tartandó huszdrágasági szakértekezletre.

— **A Stenczinger-ház lebontása.** A belügyminisztertől ma a város tanácsához leirat érkezett, amelyben a miniszter aziránt tesz kérdést, hogy vajjon nem volna-e anyagilag előnyösebb a városnak, ha a Stenczinger-ház lebontásával a telekértékemelkedési adóról szóló szabályrendelet jóváhagyásáig még várna. Vajjon az így elérhető kárpótlás nem haladja-e meg azt az összeget, amit most az érdekelt szomszédok kívánnak.

— **Szabad iskola.** Szerdán Nyáry Béla fogja megtartani utolsó előadását az újabb természettudományi felfedezésekről. Beszélni fog az anyag szerkezetéről és az élet eredetéről. Felhívjuk az érdeklődők figyelmét az előadásra, mely az Ipartestület dísztermében lesz megtartva. Itt jegyezzük meg, hogy Sztankay F. Béla csütörtöki előzása, amely a vas világtörténeli szerepéről szól, nemcsak demonstrációkkal, hanem vetített képekkel is lesz kísérve.

— **A Fenomen** sajtó alatt van s folyó évi november hóban fog megjelenni: a Fenomen korrajz. Irta Szabó Endre. Ára 4 korona. Egyszer csak mégis rájött valaki, hogy a kor, amelyben élünk, a szatira-írásnak való kor. Aki erre rájött s aki eddigi írói pályáján is a humor és szatira hangját kultiválta: Szabó Endre, a hirneves költő. Regényes korrajzot írt „A Fenomen” címmel, Juvenálásra, Arisztófánészre és Rabelaisra emlékeztető mérezt hangon rajzolva Krumpfli Tóbiást, a félkegyelműt, aki végre egészen kegyelmes urrá lesz, képet festve, hol keserű humorral, hol vérig metsző szatirával közéletünk ferdeségeiről. Különösen érdekessé teszi a regényt, hogy ámbár nem épen élő személyeket szerepeltet, de típusaihoz a vonásokat az életből szedte: hogy meséje keretében az eimés ötletek, boldond helyzetek, sőt helyjel-közzel a szatiránál elkerülhetetlen vaskosságok mindvégig derűltségre, sokszor harsogó kacajra hangolják az olvasót. Alig csalódunk azt jelezvén, hogy „A Fenomen” lesz az idej regény-ujdonságok közt a legfeltűnőbb, legkapósabb, mert sokan lesznek ugyan, akik prűszkölni, mérgeledni fognak miatta, de százszor és ezerszer többen, akik tapsolni fognak a szerzőnek. A szenzációs könyv Grill cs. és kir. udvari könyvkereskedésében Benkő Gyulánál. (Budapest, V. Dorottya-utca 2. sz.) jelenik meg.

— **Színházi Hét.** Érdekes lapvállalat indul e hó végén Színházi Hét címmel a fővárosban. Az új lap, amely Harsányi Zsolt és Incze Sándor szerkesztésében jelenik meg, tartalmazni fogja a fővárosi színházi hét összes előadásainak szinlapját, a szinre kerülő darabok tartalmát, a népszerűbb énekszámok kottáját és szövegét, számonként több művészi fényképet és karrikaturát, végül számos vonzóan megírt színházi intimtást, általában véve mindent, ami a színházjáró közönséget érdekelheti. A Színházi Hét „A mulató Budapest” melléklettel hetenként 52—60 oldal terjedelemben jelenik meg és egyes száma 20 fillérért nálunk is kapható a tőzsdékben.

— **Nőizenekar.** A megnagyobbított Remény-kávéházban november hó 26-ától naponta, jó hírű nőizenekar játszik. Tisztán kezeit bel- és külföldi borok kaphatók. Pontos kiszolgálásról gondoskodik Weisz Márkus, kávé.

— **Dr. Vajda József debreceni ügyvéd** irodáját Piac-utca és Szent Anna-utca sarok épületébe (gyógyszertár épület) helyezte át. — Bejárat Szent Anna (volt régi Teloki-u.) 1. szám alatt.

— **High Life.** Zsoldos Benő, aki egyike a kedveltebb íróknak, összeszedte ama kulturtörténeti tárgy munkáit, amelyek egyes nagyobb fővárosi lapokban annak idején megjelentek és nagyobb figyelmet keltettek. Ezeket azután „High Life” című kötetbe foglalta, amely kötet a nők szerepét a kultúrában ismerteti. Azok a nők, akikről megemlékezik, majdnem valamennyien az előkelőségekhez tartoztak s így már ez okból is nagyobb érdeklődésre tarthatnak számot. Különösen feltűnő a munkának ama része, amely Egy királyné martiriumából címmel bír és amely több részre oszlik. Külön fejezeteket szentel a híresebb modelleknek, a kártyázó asszonyoknak, a nőbankároknak, a milliomosnőknak s a modern Dianáknak. Igen megkapóan tárgyalja még Katalin cárnő, valamint Gambetta szerelmét madame de Stainville regényét s a többi ezekhez tartozó fölötté feltűnést keltő dolgokat. Zsoldos Benőnek ez a csinos kiállítású kötete 4 koronában a Légrády testvérek kiadásában került a könyvpiacra, Minden könyvkereskedés utján kapható s a Pesti Hírlap kiadói hivatalában is megrendelhető.

— **Butorok** mindenféle fa- és kárpított kivitelben **Killer Ede** cs. és kir. udvari szállító butorgyáros, Piac utca 68. sz. alatti nagy butortelepén legjutányosabb árban kaphatók.

— **A késelő férj.** Pallagi János, a rendőrség előtt régen ismert alak, tegnap délután részeg állapotban a feleségével összeveszett. Egy nagy késsel hasbaszurta az asszonyt. A veszedelmesen megsebesített asszony, Árpád-tér 37. szám alatti lakásáról elvánszorgott a mentők Csapó-utcai laktanyájához. A mentők bekötötték sebeit és visszaszállították lakására. A késelő férjet a rendőrség vette oltalmába.

— **A Zenekedvelők Körének** a ma esti Cabrilovits-hangversenyéhez a nem bérelt helyekre szóló napijegyek Hegedűs és Sándor könyvkereskedésében és este a pénztárnál kaphatók 5 és 4 koronáért. Állóhely 2 korona. — Azon bérlet, kik jegyeiket bármikor fogva nem kapták meg, azokat este a pénztárnál átvehetik. A hangverseny pontban 8 órakor kezdődik s ekkor az összes ajtót bezárják. A Kör tehát tisztelettel kéri a közönséget a pontos megjelenésre.

— **Halálozások.** A mai napon a következő haláleseteket jelentették be a debreceni m. kir. állami anyakönyvi hivatalnál: Eke Juliánna 21 éves ref., Venkel József 45 éves ref.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szencziócsak olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKAN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképezési műterem.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerdán Hajduk hadnagya daljáték. Csütörtökön Luxemburg grófia operette. Kondor Miklós fellépte. Pénteken Karenin Anna színmű. Szombaton Balga szüz színmű. Ujdonság. Vasárnap délután Peleskei nótárius énekes bohózat. Este Balga szüz színmű.

* **Ripp-Ripp — Falusi István.** Planquette örökké szép muzsikája és mindig friss operettjében mutatkozott be ma este a debreceni közönségnek a társulat új bariton éneke, Falusi István. A bemutatkozás — úgy láttuk — mindkét részről, a közönség és Falusi István részéről is sikerült volt. Falusi a deb-

receni közönségben a művészt és művészetet melegen szerető, azokért lelkesedni tudó közönséget, a közönség pedig Falusiban jó hangú, jól játszó művész-embert ösmert meg. Falusi hangja szíves, meleg, természetes magas bariton. Ismételjük, hanganyaga énektudása, kielégítő, nagy és erős. Szinte azt mondhatjuk, hogy tenor. Nem tudjuk, hogyan fogja a mélyebb, nehezebb opera partitúrákat énekelni. Minden más tekintetben csak előszereléssel lehet szólni Falusi énekéről és játékművészetéről. Nem egy jelenet drámai erővel s igazi, tökéletes művészettel játszott, különösen a harmadik felvonás nagy jelenetét.

Az előadás különben is igen jó volt. A közönség látható örömmel fogadta Zilahiné Singhoffer Vilma művészi, gyönyörű énekét és szép játékát. Zilahiné minden föllépésének újra és újra ismételnünk kell azt a kívánságot, bár minél többször élvezhetnénk Zilahiné tökéletes és nagy művészetét. Igen jó volt Borbély Sándor és Deésy Alfréd. Kedvesen játszották meg kis szerepüket Fábrián Margit s a bájos két gyermekszereplő Markó Ducika és Irmái Magduska. Jó volt Nádor Zsiga és Torma Zsiga is. A rendezés sikerült volt. (pd.)

* **Hajduk hadnagya.** Ma este a Hajduk hadnagya eredeti magyar daljáték kerül színre. A darab a legutóbbi előadásban is telt házat hozott, a szép zenéjű és mulattató librettójú operett iránt ma is nagy érdeklődés mutatkozik. **Kondor Miklós vendégjéka.** Igen érdekes vendégszereplés lesz holnap a színházban, Luxemburg grófia operett címszerepében Kondor Miklós a pozsonyi színházi közönség dédelgetett kedvence mutatkozik be a debreceni közönségnek abból az alkalomból, hogy Zilahy igazgatót a jövő év szeptemberétől a társulat tagjai közé szerződtette. Kondor Miklós az újabb generációnak egyik igazán érdemes tagja, ki mint debreceni fiú külföldön szerezte színpadi készségét, sőt külföldi színpadokon aratta első sikereit, az operett többi szerepei a már ismert kiosztásban maradnak. — **Balga szüz.** Bataille e világhírű drámájának próbái már kétségtelenül igazolják, hogy gondos és nagykészültségű előadásban kerül színre, Thury Elemér a legnagyobb ambícióval rendezte a darabot, melynek bemutatója szombaton lesz. Minthogy a darab iránt Debrecen vidékéről is nagy érdeklődés mutatkozik, az igazgatóság ezúton hívja fel a vidéki közönség figyelmét, hogy a szombati és vasárnapi előadás jegyei iránt telefon, vagy levél útján idejekorán gondoskodják.

* **Liliom Klári.** Dóczi József poetikus, szép muzsikájú népszínművét adták vasárnap és hétfőn este sikerült előadásban és új betanulással. Szépen énekeltek Torma Zsiga, Horváth Kálmán, aki mint mindig szépen játszott is. Igen kedves volt és szépen játszott Szilassy Étel, aki mellett jók voltak Borbély Sándor, Gazdy Aranka és Rónay Hermin.

TÁVIRATOK.

Tolsztoj halála.

Őrjöng a felesége.

Rétvári, november 22. A Tolsztoj holttestét vivő különvonat, mely összesen öt kocsiból áll, tegnap elindult Jasnaja-Poljanába. Az orvosok attól félnek, hogy a grófné, ki egy percre sem távozik férje holtteste mellől, meg fog örülni.

A pályaudvar kápolnájában tegnap tartott istentisztelet alkalmával a grófné két ízben elájult.

Az általános mise után az emberek nem mentek ki a templomból, mert a Tolsztoj lelkiüdvéért tartandó külön mi-

sét várták. — Amikor kitűnt, hogy Tolsztojt nem mondanak misét, az összes jelenlevők a templomból a halottas szobába mentek, hol egyházi dalokat énekeltek.

A birodalmi дума tegnapi gyászülésén a дума összes papi tagjai elhagyták a termet. A birodalmi tanács Tolsztoj halálát nem is fogja figyelembe venni, mert Akinov elnök kijelentette, hogy Tolsztoj emlékét a birodalmi tanácsban ünnepeleik.

Varsó, november 22. Az összes varsói főiskolák elhatározták, hogy — Tolsztoj halála alkalmából — hét napig gyászolnak és a temetésre küldöttséget menesztenek.

Mi történt az erdőben?

Budapest, november 22. A pénzhamisítók legújabbban a főváros körüli erdőben ütök fel tanyájukat és ott gyártják a hamis pénzeket.

A Kőbányához tartozó városi erdőben két mezőrt tettenért egy embert, aki pénzhamisításhoz szükséges öntvényeket készített.

A pénzhamisító, mikor a mezőrtöket meglátta, elszaladt, de az örök utána iramodtak, elfogták és a rendőrnek adták át.

Behozták a főkapitányságra, ahol megállapították, hogy Kánya István 24 éves rovtomultu sorsjegyűgnyök, aki pénzhamisítást már volt büntetve.

Akkor huszkoronásokat készített, most beérte volna kétkoronásokkal, de ezek nem sikerültek.

Találtak nála három darab hamisítványt, a lakásán pedig különféle öntvényeket.

A rendőrségen azt mondta, hogy eszébe sem volt a pénzhamisítás, de rendőrségre akart kerülni, hogy a tétre kosztja, kvartélyá legyen.

Ez a kívánsága beteljesedett, mert le tartóztatták.

Jánosi-Varga pör.

A második nap.

Délelőtti 9 órakor az elnök megnyitja a folytatólagos tárgyalást.

A tanuvalloások során

Freund Jenő: Jánosi senkit sem nevezett meg interpellációjában és nem személyek ellen, hanem közérdekből beszélt. Jánosi ideálisan gondolkodó és cselekvő embernek ismeri. Varga Lajos ellenben a Bika szálló egyik ügyében felszólalt a közgyűlésen, holott Németh András ügyvédje volt. Ezt a közérdeklősökre ütköző cselekedetnek tartja a tanu.

Szávay Gyula a kereskedelmi és iparkamara titkárát, a városi nyomda felügyelő bizottságának tagját hallgatták ki ezután. Tudja azt, hogy Márton Imre saját anyagi érdekeinek megóvása céljából akarta megkötöni a proviziós üzletet. Az ilyen eljárást nem tartja törvényellenesnek, de ő nem tenne ilyen kikötést.

Budaházy Dezső, a városi nyomda könyvelője vallja, hogy Márton Imre a „Debreczen” nyomtatási költségeire akarta fordítani a kikötött proviziót, mert ezek a költségek őt terhelték, a felügyelő bizottság ellenben a hírlapkiadó r.-t. 6000 korona tartozására akarta első sorban fordítani a kikötendő jutalékot.

Itj. Schwarz Vilmos bankigazgató szerint az üzlet azért nem lett perfectuálva, mert Márton Imre a saját számlájának kiegyenlítésére akarta felhasználni proviziót.

Dávidházy Kálmán: A városi nyomda egyedül akart vállalkozni s csak azután jelentkezett Márton Imre, aki a nyomtatási költségekre akarta fordítani a közös akció

által nyerendő hasznot, mert az őt terhelte, azért jótállást vállalt. A hírlapkiadó r.-t. azonban egyenes úton, protekció nélkül akart eljárni és visszautasította Márton ajánkozását.

Keresztesi István a városi nyomda műveletje ismerteti a 100.000 koronás állami nyomtatvány pályázatának részleteit.

Vallomásának folytatását az elnök a délutáni folytatólagos tárgyalásra halasztja.

Délután fél 4 órakor folytatták a tárgyalást.

Keresztesi István tanu, a városi nyomda műveletje további vallomásában elmondja, hogy nincs tudomása arról, mintha Márton Imre maga részére kívánta volna a províziót. Beismeri, hogy délelőtti vallomásában tévedett.

Elnök elrendeli a városi nyomda számla könyvének megtekintését annak megállapítására, hogy Márton Imre a províziós kérdések idejében mennyivel tartozott a városi nyomdának.

Hoffmann Sándor azt valja, hogy Jánosit nem ismeri olyannak, mint aki a közügyekben személyeskedni szokott. Dr. Révi kérdéseire azt mondja, hogy ha az a bizonyos províziós ízlet a városi nyomda és Márton között létrejött volna, ebből inkább Mártonnak lett volna haszna.

Márton Imre koronatanu, a kinek neve körül forog az egész ügy, azt vallja, hogy a kérdéses időben a saját terhére nyomatta a Debreczen című lapot.

Annak idején Keresztesi István és Dávidházy Kálmán ajánlották neki az államasági nyomtatványok megszerzésének és az ezzel kapcsolatos provízióknak megszerzését.

Tanu azt mondja, hogy neki Bakonyi Samu dr. országgyűlési képviselő adta meg levélben a direktívákat a kérdéses nyomtatványok megszerzésére. Elnök nem engedi meg a levél felolvasását. Dr. Révi Nándor jelzi, hogy a tanu ismét nagyon eltér a tárgytól. Tanu hosszan ismerteti a 100.000 koronás állami nyomtatvány ügyét.

Keresztesi szembesítik a tanuval és Keresztesi szemébe mondja a tanunak, hogy a szerződésbe bevételek azt, hogy a provízió a nyomdával szemben fennálló tartozások kifizetésére lett volna fordítandó. Keresztesi tanu folytonos ellentmondása nagy derűtséget kelt. Tanu vallomása során kiderül, hogy Keresztesi és Mártonék nem kaptak a nyomda felügyelő bizottságától előzetes felhatalmazást, hogy a kérdéses állami nyomtatványok és provízió ügyében eljárjanak. Vádolt és főmagánvádoló képviselője többször heves szóvitába kapnak.

Vádolt kéri dr. Bakonyi Samu országgyűlési képviselőnek tanuként való kihallgatását. A bíróság ezt mellőzi, ugyszintén Jánosi Zoltán főmagánvádoló tanuként való kihallgatásához nem járul hozzá. Főmagánvádoló és vádolt semmisségi panaszokat jelentenek be.

A tárgyalást szerdán reggel 9 órakor folytatják.

KÖZGAZDASÁG.

Mértékhitelítés.

Értesítjük azokat akiket illet, hogy az 1907. évi V. törvény cikk rendelkezéséhez képest a közforgalomban használt összes hozsmértékek, folyadékok és száraz tárgyak mérésére használt úrmértékek, súlyok, mérlegek és a tejes kannák (szállításra használtak kivételével) 1911. és 1912. évek folyamán újra hitelítendőek, Debreczen szab. kir. város területén az 1911-ik évben ezen mértékek és mérő eszközök időszakos hitelítése az I. kerület Csapó utcai város részében, V. kerület Varga utcai város részében, VI. kerület Kossuth utcai város részében, továbbá a Macs, Ondód, Ebes, Szepes, Pacz, Bánk,

Fancsika, Haláp, Nagycsere, Parlag pusztákon és a nagyerdői külsőségek részeiben fog megtartatni.

Az 1912. évben II. kerület Péterfia utcai város részében, III. kerület Hatvan-utcai város részében, IV. kerület Piac-utcai város részében, továbbá a Hortobágy, Mátá, Zám, Ohat, Elep, Kösélység, Czucza, Kishegyes, Nagyhegyes, Gyulai Macs, Gyulai hegyes, Zelemér, Zalomzug, Monostor és az Apafa erdő külsőségeinek részeiben.

Felhívtnak mindazok, akik a fent felsorolt mértékeket és mérő eszközöket a közforgalomban, azaz adás-vétel alkalmával használják, hogy a Debreceni Állami Mértékhitelítő Hivatalban Teleki-utca 79. szám vagy a Kereskedő társulat irodájában, díjmentesen kapható nyomtatványokon, — az időszakos hitelítésben való részvételre jelentkezzenek. Ezen előzetes jelentkezésnek az a célja, hogy az érdekeltek biztosítsák maguk részére azt az előnyt, hogy mérőeszközök a később megállapítandó időszakban első sorban kerüljenek hitelítés alá és ez által elkerülhessék az esetleges bírságot, mely akkor következhetne be, ha az előleges jelentkezés elmulasztása folytán mérőeszközöknek hitelítése, a hivatal túlnagy elfoglaltsága következtében a később közhírré teendő határidőn belül sorra nem kerülhetne.

A jelentkezési lapok legkésőbb f. évi december végéig ez uttal azok részéről nyújtandó be, akik mérlegeiket és egyéb mérőeszközöket az 1911-ik évben kell, hogy hitelíttessék.

A jelentkezési nyomtatványon feljegyzendő a fél, illetőleg cég neve, az a hely (utca, házsám) ahol a fél üzletét vagy mesterségét folytatja, illetőleg ahol a bejelentendő mértékeket és mérőeszközöket használja, a használt mértékek és mérőeszközök száma, valamint az is, hogy kívánja-e a fél a bejelentett mértékek és mérőeszközöknek saját helyiségében való megvizsgálását. Kereskedők bővebb felvilágosítást a Kereskedő Társulattól nyerhetnek.

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Piacz-utca 12. sz. a.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

Hisz amerre jársz elszárad alattad a fű; a föld lesüpped nyomdokod alatt és árnyékd helyett az ördög lappang utánad, az ördög, aki előbb-utóbb úgy is elviszen, azért hogy olyan jóízűen más embernek magadokozta baján nevetessz — mondá tehát, és hogy szavainak nagyobb hatása legyen, énekesen adá elő azokat és fejét is igen azon módon rázogatta hozzá.

— Nem hiába „Mokány“ a neve — mondá Kupec némileg magához térve. — Hanem most eresszen, hadd menjek. Tartsa fel csatárját Pozsár József uram számára. Ő most bíró és nagyon szüksége van olyan nyelven hitestársra — és arra hangos nevetésre fakadt.

— Igen? Tudom, az szurja a szemedet, hogy őt választották bírónak és nem téged.

Kellett volna a bíróság ugye? És most ekképen bosszulod meg magad?

No, csak azt várd, hogy te minálunk bíró légy!

Hátha hetvenhétven hét esztendeig élne és azontul is még száz esztendeig — elérnéd te azt az időt, hogy téged Marosdon bíróuramoználak?

Inkább ezt az ökröt, mint téged, Kupec Mihály! — kiáltá az asszony, közelebb lépve a lóhoz.

— Mondom, eresszen! mert még megtalállok haragudni! — viszonzá Kupecz türelmetlenül.

— És ki fél a te haragodtól?

Hát ha megpukkadsz, azt hiszed, hogy bánom?

Azért sem távozom!

Azért se!

Te pedig tüstént leszállsz a lóról és segited helyreállítani a szekeret.

Leszállsz, ha mondom, különben majd megemelegeted ezt a mai napot!

Ugy lehenderítlek erről a lóról, hogy azt se tudod, hogy hol szeded össze magad! — kiáltá az asszony — mindig közelebb lépve a lóhoz.

— Féltre asszony, ha mondom, mert mindjárt felrugom: — kiáltá most Kupecz nagy haragra kelve és megrántotta a lónak kantárát.

— Felrugsz? No hát rugj fel! — mondá az asszony.

Kupec a kantárt megrántá, ő visszont a ló zabláját rántotta meg.

A rántás oly erős volt, hogy a ló fölvetette az első lábait.

Ez alatt jobbkezeivel az egyik kengyelvasat lódította fölfelé, úgy hogy Kupecz Mihály sulyegyent veszve, hanyathomlok lefordult.

És ez mind olyan sebesen ment végbe, hogy Kupecz Mihály szóhoz sem jutott.

— No hát rugj fel! — ekkorra Kupecz már féllábával a kengyelben, a sárban hengergődött.

Ekkorra a fiu a szekér alá szorult ökröt a rud alól kiszabadította, oda sietett, hogy édes anyját valamennyire lecsendesítse.

De amint láttuk későn.

Gergely most már segíteni akart Kupeczen, de anyja elkiáltotta magát:

— Hozzá ne nyulj, ha én mondom! Ugy kell neki! Hadd gebedjen meg ott, ahol van!

Minek ront másnak ártalmára, a gazember.

Más ember is nem igen ellenkezett ám Zsuzsi asszonyommal, hát még saját fia, aki kicsi korától fogva hozzá volt szokva, édes anyját elsőnek tekinteni a házban.

De ez egyszer nem birt neki szófogadó cselédje lenni.

Nagyon fájt neki a szive ebbeli engedtlenségeért és azt is tudta, hogy nem köszöni meg, ami azért anyjától reá néz; de biz, ha agyon ütök, mégsem nézhetne nyugodt szívvvel, hogy Kupecz Mihály így a sárban henteregjen.

Elfelejtette ő e pillanatban, hogy ez ember milyen csufot tett rajta.

Feldöntötte vele e szekeret és felül reá, összeszamarazta!

Mindarra ő most nem emlékezett, hanem igenis arra, hogy ez ember Ilus atyja és hogy sokért rem adná, ha e szerencsétlenség nem történik.

Odament tehát Kupeczhez.

A lábát kibontotta a kengyelszujból, fölállította lábára.

Azután nyeregbe segíté.

Eközben megilletődött szívvvel bocsánatot kért tőle.

Mert ő nem tehet róla, hanem az átkozott ostoba marha, hogy térhetek ki Kupec elől.

Kupecz Mihály mindezekre nem felelt neki semmit.

Azt se tudta, ha beszél-e, ha a világon van-e.

És amint a lovon ülve, ez irtózatosan elhalványodott arcát látta, Gergelyt félelem ragadta meg, hogy anyját lelövi.

Folytatjuk.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSŐ.

ÉRCZY KÁLMÁN

gépjavító ipartelepe

Debreczen, Hatvan-utca 53.

Van szerencsém tudomásul adni, hogy Debreczen, Hatvan-utca 53. szám alatt szabadalmazott lópatkógyárral egybekötve egy nagyobb szabású **gépjavító ipartelep**et és **gazdasági géopraktárt** létesítettem, továbbá sikerült a Pálffy-féle nyers **olaj motorgyár** kizárólagos képviselőjét megnyernem.

Ipartelepem a legmodernebb gépekkel van felszerelve, úgy, hogy mindennemű gépek, cséplő garnitúrák szakszerű kijavítására malomberendezések átalakítására, kazán szerelések, javítások és befalazások szakszerű eszközölkészésre, tűzszekrények készítésére, mindenféle repedések és törések gyors **hegesztésére**, mezei vasutak felépítésére vállalkozom. S midőn szolgálataimat felajánlom, ígérem, hogy jó munkát és pontos kiszolgálást nyújtok mérsékelt díjazásért. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Érczy Kálmán.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb fogfájást is megszünteti, ára 70 fillér.

Tyuszem irtó, 2—3 nap alatt minden bőrkeményedést megszüntet, ára 70 fillér.

Fagybalzsam, a legerősebb fagyot és az ezzel járó viszketegséget azonnal megszünteti, ára 70 fillér.

A fentiek csakis a

Balázs Ödön utóda

Harsányi Lajos

„Roménységhez” címzett gyógyszer-tárában Debreczen, Csapó-utca 18. szám.

Egy nagyobb iparvállalat

1911. május 1-ére, a főtéren, vagy a főtérhez közel,

megfelelő helyiséget

keres. — A helyiség álljon földszinti 2 nagy szobából (6×6m.) esetleg megfelelő nagyságú, világos raktárhelyiségből, és 3 kisebb szobából.

Esetleg kisebb ház összes helyiségeit bérbe veszi.

Cím a kiadóhivatalban.

Olcsó árban lehet vásárolni!

ZAVATZKY LEO

Debreczen, ideiglenes Barack a Bikával szemben.

Szővet, flanell, csipke, selyem-Blouzok, gyermek-ruha, téli alsó tricót, keztyű, harisnya, csipke, szalag.

Női és férfi fehérnemű

nagy választékban.

Művirág!

Kézitáska!

Uj! Uj! Uj!

Ruhakölcsönző Intézet

LATINKA LAJOS

szabó, vegyíztisztító és javító Intézete
BATTHYANYI-UTCA 12.

Ruhakölcsönző vállalata. Mindennemű jelmez és alkalmi ruhák nagy választékban. — Színi előadásokra, szüreti és álarcos alkalmakra. — Vidékre is csekély díjért kölcsön kaphatók. **Külön osztály.** Uraságoktól levetett ruhákat a legmagasabb árakban veszek s rendbe hozva olcsón árusítom.

Öltönyök 1 órán belül szépen kivasalhatnak 1 kor. 20 fillérért.

Becsés pártfogást kér

Latinka Lajos.

OLCSÓ ÁRAK!

Házlebontás miatt mélyen leszállított árak!

Telefon 330.

Alapított 1901-ben.

Telefon 330.

Norovitz Zsigmond papírkereskedése

Debreczen, Piac-utca 12. szám (Stenczinger-ház)

Minden iskolában érvényes

füzeteket

rajzeszközöket

vonalzókat

rajztáblákat

rajztömböket

Üzleti könyvek

(strazza, pénztári és főkönyvek)

bámulatos olcsó árban.

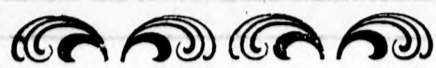
Irodai papírok és írószerek

nagy választékban.

Anthracen író- és másoló tentk

gyári árban.

A Kereskedelmi Iskolákban szükségelt összes füzetek, rovatolt papírok legnagyobb választékban és a legolcsóbb árban.

Ékszerész és órás

üzletemet
Piac-u. 32.

szám alá,

a volt **Szedlák-házba**

helyeztem át és azt pa-
zar fényvel berendezve

megnyitottam.

Szebbnél-szebb

Menyasszonyi ékszerek

Ezüstkelengyék.

Gyönyörű dísz tárgyak.

Alkalmi ajándékok.

Pontos órák.

Ritka izlésű aranyeműek.

Remek

Ujdonságok.

Csoda olcsó árak!

A negyérdemű közönség szives
pártfogását kéri tisztelettel

ROSE R DEZSŐ

órák és ékszerész

piac-u. 32.

Minden takarékos háziasszony saját érdeke

Sirius

fém tisztító
szerrel

tisztítani,

amely a jelenkor legideálisabb fém tisztító szere.

Gyártja: **HERCZEG és GEIGER** vegyészeti gyár
Budapest.

Kapható minden jobb fűszerüzletben.

Apró hirdetések.

28 KRAJCARÉRT fejel férfi vagy női haris-
nyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berende-
zett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

CSINOS BUTOROZOTT SZOBA kiadó 1, eset-
leg 2 fiatalember részére Péterfia-u. 54. sz. a.

CZIMBALOMÓRÁKAT ad jutányos árért Lá-
possy Hegedűs Sarolta okleveles cimbalom-
tanítónő. Péterfia-u. 61. sz. a.

Református Egyház Debreczen.

Verseny tárgyalási hirdetés.

A debreceni református egyház f. év nov. 18-án tartott parókhíalis ülésében hozott határozatával az árpádtéri ref. templom építését rendelte el s ezen templom felépítéséhez a szükséges munkákra nyilvános írásbeli versenytárgyalás hirdettetik a következő feltételek mellett:

1. A versenytárgyaláson csak magyarhonos iparos vehet részt. Együttes ajánlat csak egyetemleges kötelezettséggel tehető. Oly pályázók, kik a hirdetés munkát teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

2. Ajánlatok az összes munkákra, valamint az egyes munkanemekre vagy munkacsoportokra is tehetőek.

3. Az építkezésre szóló előmértékes költségvetés, míg a készlet tart, az összes munkára példányonként 20 kor.; a föld-kőmivesmunka füzete 7 kor.; a többi költségvetés pedig füzetenként egy-egy korona árban. az ajánlati lapok díjtalanul, Debreczenben a református egyház irodájában és Tóásó Pál tervező építésznél Budapest VII. ker. Bosnyák-u. 1/b. a hivatalos órák alatt 9-től 12-ig és 3-tól 5-ig kiadatnak; a tervek, szerződési minta, általános és részletes vállalati feltételek a hivatalos órák alatt ugyanott megtekinthetők. Megjegyeztetik, hogy az építkezésre az állami építkezésre szóló általános és részletes feltételek az irányadók.

4. Ajánlattevők az egységárakkal kitöltött ajánlataikat csakis a hivatalos uton nyert költségvetésben és a közszállítási szabályzat 18 §-a értelmében kiállított ajánlati lapon tehetik meg.

Az egységárak számokkal, a végajánlati összeg pedig számokkal és betűkkel tüntetendő ki.

A kitelt egységárak ajánlattevőre feltétlenül kötelezők s azok utólagos módosítása vagy eltérő magyarázása meg nem engedtetik. Átalányösszeggel tett ajánlatok is figyelembe vétetnek.

5. Az ajánlatok lepecsételve s a következő felirással ellátva „Ajánlat az ujonnan emelendő árpádtéri templom építési munkáira“, legkésőbb **folyó évi december hó 20. napján d. e. 12 óráig** a debreczeni ref. egyház irodájában Debreczen nyújtandók be. A versenytárgyalás **folyó évi december hó 20 napján d. u. 5 órakor** tartatik meg a ref. egyház tanács-teremben, melyen az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek. Később érkezett, távirati uton tett, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

6. Az ajánlattevők tartoznak az ajánlati összeg 5 százalékának megfelelő bánompénzt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az egyház pénztáránál Debreczenben letétbe helyezni és a letéti nyugtát ajánlatukhoz csatolni.

7. A református egyház a benyújtott ajánlatok felett az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon dönt. Végérvényes döntés határideje 60 nap, a mely szükség esetén 15 nappal meghosszabbítható, amelynek leteltéig ajánlattevőkre ajánlatuk feltétlenül kötelező.

8. A munkák 1911. év tavaszán megkezdődnek és oly erélylyel folytandók, hogy az épület 1911. évi augusztus hó 1-ig tető alá jusson és 1911. évi dec. 1-ig teljesen készen átadható legyen.

9. Az összes munkák végrehajtásánál csakis magyarhonos munkaerők alkalmazhatók és kizárólag hazai gyártmányok, iparcikkek és termények használhatók fel.

Ajánlattevő aláveti magát ezen kötelezettségeinek teljesítése tekintetében munkaadó és közgei teljes ellenőrzésének.

10. Azon pályázók, kik munkaadó előtt ösmeretlenek tartoznan képesítésüket és megbízhatóságukat megfelelően igazolni.

Kelt Debreczenben a református egyház parókhíalis bizottságának 1910. évi november hó 18-án tartott üléséből

Dicsőfi József.

építő bizottsági elnök.